

**ФЕРМЕРЗАРҒА ДӘҮЛӘТ ЯРЗАМЫ ҺӘМ
АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ КООПЕРАЦИЯҺЫН ҮСТЕРЕҮ**

**Мәжитова Альфира Рәйес кызы,
ауыл хужалығы кулланыусылар
кооперацияһын үстереү бүлеге
менеджеры**

БАШКОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАҺЫНЫҢ АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ БУЙЫНСА КОНСУЛЬТАЦИЯ ҮЗӘГЕ

**2025 йылға МАКСАТ: бәләкәй һәм урта эшкыуарлыҡты
берләштергән 500 ауыл хужалығы кулланыусылар
кооперативын булдырыу**

Башкортостан Республикаһында

- шәхси тауар етештереүсе хужалыҡ – 600 мең
- крәстиән фермер хужалығы – 6,5 мең
- ауыл хужалығы кулланыусылар кооперативы – 341

БАШКОРТОСТАН ЭСКЕ АЗЫК-ТҮЛЕК БАЗАРЫНДА

ДӨЙӨМ ТУКЛАНЫУ ӘЙЛӘНЕШЕ \approx 360 МЛРД. ҺУМ ТӘШКИЛ ИТӘ,
ШУЛ ИСӘПТӘН ЙӘМӘҒӘТ ТУКЛАНЫУЫ \approx 29,8 МЛРД. ҺУМ

ДӨЙӨМ ФИНАНСЛАУ СУММАҢЫ (МЛН ҺУМ)

№	Грант исемлеге	Годы						Итого
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	
1	Эш башлаған фермер	56,4	90,0	90,0	90,0			326,4
2	Ғаилә фермаһы	219,1	250,4	250,4	250,4			970,3
3	Кооперативтың матди-техник базаһын үстереү өсөн	28,7	100,0	100,0	100,0			328,7
4	Табышты булдырыу проекты (ДГП)	300,0		300,0*	300,0*	300,0*	300,0*	1 800,0
5	Ауыл хужалығы стартаптары	301,6	212,0	179,7	228,8	303,2	353,3	1 831,2
6	Кооператив өсөн субсидия	13,6	51,0	51,0	51,0	51,0	51,0	268,6
Итого		922,5	1 006,6	974,2	1 024,9	770,4	844,7	5 543,8

БАШКОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАҺЫНЫҢ АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ БУЙЫНСА КОНСУЛЬТАЦИЯ ҮЗӘГЕ

ФЕРМЕРЗАРҒА,
АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ ӨЛКӘҺЕНДӘ
КЕСЕ/УТРА ЭШКЫУАРЛЫКТЫ ҺӘМ
КООПЕРАЦИЯ ҮСТЕРЕҮ ӨСӨН
ДӘҮЛӘТ ЯРЗАМЫ ТӨРЗӘРЕ

ФЕРМЕРЗАР

**АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ
КООПЕРАЦИЯҺЫ**

эш башлаған
фермерзарға
грант

ғаилә
фермаһы
гранты

техника һәм
мал һатып алыу
өсөн субсидия

ауыл хужалығы
стартаптары
(шәкси
хужалык
тотоусылар,
фермерзар)

табышты
булдырыу
проекты
(ДГП)

сығым
дарзы
каплау
өсөн
субсидия
(һатып
алыу,
эшкәртеү)

кооперативтың
матди-техник
базаһын үстереү
өсөн
(федераль
төбәктән грант)

БАШКОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАһЫНЫҢ АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ БУЙЫНСА КОНСУЛЬТАЦИЯ ҮЗӘГЕ

ШӘХСИ ХУЖАЛЫК ТОТООУСЫЛАР ӨСӨН МӨМКИНСЕЛЕКТӘР

ауыл хужалығы
стартаптарында
катнашыу

5 МЛН ҒУМ ТИКЛЕМ

эре мөгөзлө мал
(һөт һәм ит йүнәлеше)

3 МЛН ҒУМ ТИКЛЕМ

ауыл хужалығының
башка төрлө
йүнәлештәре

табышты
булдырыу проекты
(ДГП)

3 МЛН ҒУМ ТИКЛЕМ

кооперативтың
пайщигы булыу - даими
килем алырға
булышлык итәсәк

ФЕРМЕРЗАР ӨСӨН МӨМКИНСЕЛЕКТӨР

ауыл хужалығы
стартаптарында
катнашыу

5 МЛН ҺУМ
ТИКЛЕМ

ЭРЕ МӨГӨЗЛӨ МАЛ (ҺӨТ ҺӘМ ИТ
ЙҮНӨЛЕШЕ) МЕНӘН БӘЙЛЕ
ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА АШЫРЫУ

3 МЛН ҺУМ ТИКЛЕМ

АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫНЫҢ
БАШКА ТӨРЛӨ ЙҮНӨЛӨШТӨРЕ
МЕНӘН БӘЙЛЕ ПРОЕКТТАР

эш башлаған
фермерзар
грантында
катнашыу

5 МЛН ҺУМ
ТИКЛЕМ

ЯҢЫ ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА
АШЫРЫУ ҺӘМ МАТДИ-ТЕХНИК
БАЗАНЫ НЫҒЫТЫУ

ғаилә фермаһы
грантында
катнашыу

30 МЛН ҺУМ
ТИКЛЕМ

ЯҢЫ ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА
АШЫРЫУ ҺӘМ МАТДИ-ТЕХНИК
БАЗАНЫ НЫҒЫТЫУ

табышты
булдырыу
проекты (ДГП)

3 МЛН ҺУМ ТИКЛЕМ

КООПЕРАТИВТЫҢ ПАЙЩИҒЫ
БУЛУУ - ДАИМИ КИЛЕМ АЛЫРҒА,
ГАРАНТИЯЛЫ ҺАТЫРҒА
БУЛЫШЛЫК ИТЭСӘК

**Табышты арттырыу программаһы йүнәлеше:
шәхси хужалык алып барыусылар, крәстиән фермер хужалыктары етештергән,
эшкәрткән продукцияһын 60% хақы алып һатарзәрза тороп кала**

85%

**РӨХСӨТҺЕЗ МАЛ
ҺАТЫП АЛЫУСЫЛАР**

15%

**Кесе хужалык формалары
(шәхси хужалык, КФХ)**

85%

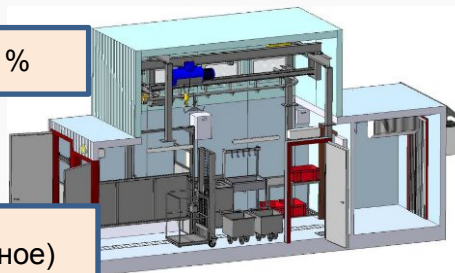
ӨЙЗӨ ҺУЙЫ

←

САУЗА ЭШКЫУАРЗАРЫ, ШӘХСИ ХУЖАЛЫКТАР АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ
ЙӨРМИНКӨЛӨРЕНДӨ (ШӘХСИ ХУЖАЛЫКТАР ӨЛӨШӨ 15%; ТАБЫШТЫ
ЮФАЛТЫУ – 85%)

ШХ ите 3 %

15%

Сәнәғәт
(промышленное)
ите 95%

ҺУЙЫУ ЦЕХТАРЫ

Ауыл хужалығы кулланыусылар кооперативы – ул һәр пайщиктың үз табышын арттыру максатында берлөшкөн граждандарзың ирекле берекмөһе.

Ауылда кооперацияны үстөрөүзөң ыңғай яктары

ДӘҮЛӘТ ӨСӨН

- ✓ Ауыл халкын иктисад әйлөнешенә йәлеп итеү;
- ✓ Шәхси хужалыкта етештерелгән продукцияның бәһсен арттыруы;
- ✓ Ауылдың социаль проблемаларын хәл итеү, ауыл биләмәләренәң тоторокло үсешенә булышлык итеү;
- ✓ Ауылды, халык йолаларын, илебеззөң мөзәни уникаллеген һаклап калыу;
- ✓ Йәштөргә хөзмөт тәрбиәһе биреү, йәш быуын менән тәжрибә уртаклашыу.

КООПЕРАТИВ АҒЗАЛАРЫ (ПАЙЩИКТАРЫ) ӨСӨН

- ✓ Килем арттыруы;
- ✓ Хужалык өсөн финанс ресурстарға мөмкинселек булдыруы;
- ✓ һөзөмтәлә: кооператив менән идаралык иткөндә кооператив ағзаларың ғәзел катнашлығы;
- ✓ етештерөү күләмен арттыруы иһәбенә масштабты зурайтыу.

СОЦИАЛЬНҢЙ ЭФФЕКТ

КООПЕРАТИВ
АҒЗАЛАРЫҢ КИЛЕМЕН
АРТТЫРУУ

АУЫЛ ХАЛКЫН
ИКТИСАД ӘЙЛӨНӨШӨНӘ
ӘЙЗӘҮ

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ЭФФЕКТ

ЕТӨШТЕРӨГӨН
ПРОДУКЦИЯНЫҢ
КҮЛӨМЕН АРТТЫРУУ

БИРӨРЛӨГӨН ФИНАНС
ЗАЙМДАРЗЫҢ КҮЛӨМЕН
АРТТЫРУУ

БАШКОРТОСТАН РЕСПУБЛИКАҺЫНЫҢ АУЫЛ ХУЖАЛЫҒЫ БУЙЫНСА КОНСУЛЬТАЦИЯ ҮЗӘГЕ

КООПЕРАТИВ ӨСӨН МӨМКИНСЕЛЕКТӘР:

ТАБЫШТЫ БУЛДЫРЫУ ПРОЕКТЫ (ДГП)

3 млн һум

ЯҢЫ ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА
АШЫРЫУ

МАТДИ-ТЕХНИК БАЗАҒЫН ҮСТЕРЕУ ӨСӨН
(ФЕДЕРАЛЬ ТӨБӘКТӘН ГРАНТ 60/40)

70 млн һум

ЯҢЫ ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА
АШЫРЫУ ҺӘМ МАТДИ-ТЕХНИК
БАЗАНЫ НЫҒЫТЫУ

ТЕХНИКА И КОРОЛМА (ОБОРУДОВАНИЕ)
ҺАТЫП АЛЫУ СЫҒЫМДАРЫН КАПЛАУ ӨСӨН
СУБСИДИЯ

50 % (10 млн һум)

ТЕХНИКА ҺӘМ КОРОЛМА
(ОБОРУДОВАНИЕ) ҺАТЫП АЛЫУ
ӨСӨН СУБСИДИЯ

ПАЙЩИКТАРҒАН ҺАТЫП АЛЫНҒАН ЙӘКИ
ПРОДУКЦИЯНЫ ЭШКӘРТЕП ҺАТЫУ МЕНӘН
БӘЙЛЕ СЫҒЫМДАРҒЫ КАПЛАУ ӨСӨН
СУБСИДИЯ

10 до 15 %
(10 млн һум)

СЫҒЫМДАРҒЫ КӨМЕТЕУ,
ӘЙЛӘНЕШТӨГЕ САРАЛАРҒЫ
ТУЛЫЛАНДЫРЫУ, КИЛЕМДЕ
АРТТЫРЫУ

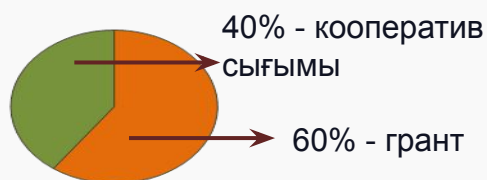
КООПЕРАТИВ МӨЛКӘТЕН БУЛДЫРЫУҒА
СУБСИДИЯ

3 млн. һум

ЯҢЫ ПРОЕКТТЫ ТОРМОШКА
АШЫРЫУ

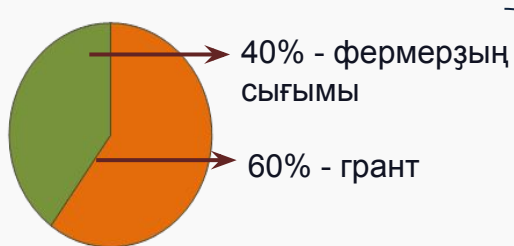
БЭЛӘКӘЙ ХУЖАЛЫК ФОРМАЛАРЫНА ГРАНТ

Кооперативтың матди-техник базаһын үстөрөү өсөн

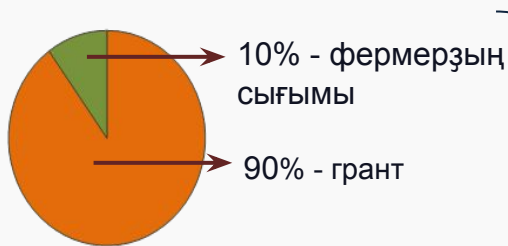
70
млн. һум

Ғаилә фермаһы

21,7 - 30,0
млн. һум

Эш башлаған фермер

3,0 – 5,0
млн. һум

Талаптар:

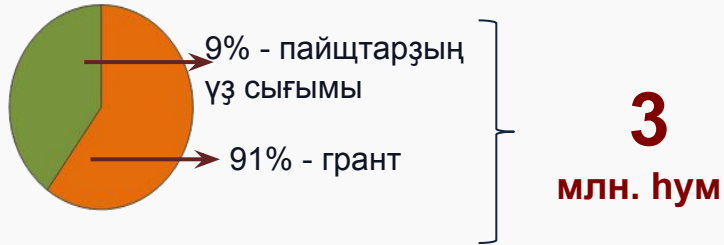
- Кооператив 12 айҙан күберәк регистрация үткән;
- Пайщиктар һаны 10 кешенән күберәк ;
- Йүнәлеш: һөт, ит, емеш-еләк, йәшелсә, балык һ.б.
- һәр 3 млн грантка 1 эш урыны булдырыу ;
- 5 йыл дәүер ваҡыт эсендә эшмәкәрлекте япмаһка.

- 2 йылдан күберәк регистрация үткән;
- 2 кешенән күберәк фермерзың ғаилә ағзалары булыуы;
- Йүнәлеш: һөткә , иткә мал үрсетеү, үстөрөү 30 млн һум, башка йүнәлештәр - 21,7 млн һум;
- 3 эш урыны булдырыу ;
- 5 йыл дәүер ваҡыт эсендә эшмәкәрлекте япмаһка, эш урындарын һакларға.

- 2 йылға тиклем регистрация үткән ;
- Йүнәлеш: һөткә , иткә мал үрсетеү, үстөрөү 5 млн. һум , башка йүнәлештәр – 3 млн һум;
- һәр 2 млн грантка 1 эш урыны булдырыу;
- 5 йыл дәүер ваҡыт эсендә эшмәкәрлекте япмаһка , эш урындарын һакларға.

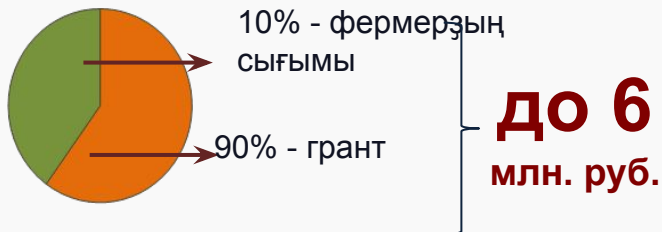
БЭЛЭКЭЙ/УТРА ХУЖАЛЫК ФОРМАЛАРЫНА ГРАНТ

Табышты булдырыу проекты (ДГП)

- Пайщиктар ханы 10 кешенән күберәк ;
- Йүнәләш: һөт, ит, емеш-еләк, йәшелсә, балык һ.б.
- һәр 1,5 млн грантка 1 эш урыны булдырыу;
- 5 йыл дәүер вакыт эсендә эшмәкәрлекте япмаҫка.

Ауыл хужалығы стартаптары

- Шәхси хужалык алып барған, ошо йылда фермер булып регистрация үткән Рәсәй граждандары;
- Кооператив ауыл ерендә регистрация үткән;
- Йүнәләш: һөт, ит, емеш-еләк, йәшелсә, балык һ.б.
- һәр 2 млн грантка 1 эш урыны булдырыу;
- 5 йыл дәүер вакыт эсендә эшмәкәрлекте япмаҫка , эш урындарын һакларға.

ТАБЫШТЫ БУЛДЫРЫУ ПРОЕКТТАРЫН ТОРМОШКА АШЫРЫУ ЙӘНӘТЕНӘН НОРМАТИВ-ХОКУКИ НИГЕЗЕ

- **ФЕДЕРАЛЬНЫЙ ЗАКОН от 08 декабря 1995 года № 193-ФЗ «О СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КООПЕРАЦИИ»**
- **УКАЗ ГЛАВЫ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН от 23 сентября 2019 года УГ-310 «О стратегических направлениях социально-экономического развития Республики Башкортостан до 2024 года»**
- **УКАЗ ГЛАВЫ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН от 30 марта 2018 года № 44 «Об утверждении Концепции развития сельскохозяйственной потребительской кооперации в Республике Башкортостан на период 2018 - 2020 годов»** (на элек. ресурсе: <http://docs.cntd.ru/document/446662573>)
- **ПОСТАНОВЛЕНИЕ ПРАВИТЕЛЬСТВА РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН ОТ 8 ИЮНЯ 2018 ГОДА №254** «Об утверждении Порядка предоставления из бюджета Республики Башкортостан грантов на развитие сельскохозяйственных потребительских кооперативов для реализации доходогенерирующих проектов, основанных на гражданских инициативах, по объединению в сельскохозяйственный потребительский кооператив», изменения в постановлении Правительства РБ от 30 апреля 2019 года № 262 (на элек. ресурсе: <http://docs.cntd.ru/document/545233851>)
- **ПРИКАЗ МИНИСТЕРСТВА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН ОТ 19 ИЮЛЯ 2018 ГОДА №150** «О реализации Постановления Правительства Республики Башкортостан от 8 июня 2018 года № 254 "Об утверждении Порядка предоставления из бюджета Республики Башкортостан грантов на развитие сельскохозяйственных потребительских кооперативов для реализации доходогенерирующих проектов, основанных на гражданских инициативах, по объединению в сельскохозяйственный потребительский кооператив», с изменениями на 22 августа 2018 года (на электронном ресурсе <http://docs.cntd.ru/document/545233851>)

2018-2019 ЙЫЛДАРҒА ТАБЫШТЫ БУЛДЫРЫУ ПРОЕКТТАРЫН ТОРМОШКА АШЫРЫУ

Показатели	2018 г	2019 г
Катнашкан муниципаль район һаны	53	54
Катнашкан ауыл биләмәләре һаны	284	271
Ауыл биләмәләрендә үткән йыйылыш һаны	282	199
Йыйылышта катнашкан кеше һаны	7867	3171
Инициатив төркөмдәр һаны	442	327
Конкурста катнашкан инициатив төркөмдәр һаны	155	165
Конкурста еңеп сыткандар һаны	116	108
Дөйөм проект суммаһы (грант + инициатив төркөмдәр сығымы) (млн. һум)	357	336

Урал аръяғы райондарының кооперативтарының ДГП конкурсында катнашыу әүземлеге

Райондар исемлеге	2018 йыл Проекттар һаны	Грант суммаһы (млн һум)	2019 йыл Проекттар һаны	Грант суммаһы (млн һум)
Әбйәлил	4	12,00	3	8,99
Баймак	4	8,98	6	15,15
Бөрйән	1	2,99	0	0
Йылыыйыр	3	4,00	3	7,58
Ейәнсура	2	5,17	3	8,05
Учалы	4	8,16	2	5,95
Хәйбулла	1	2,73	0	0

КООПЕРАТИВТАР ЕТЕШТЕРГЭН ПРОДУКЦИЯ

КООПЕРАТИВНАЯ ЛАВКА
«От поля до прилавка»
СЕЛХОПКООПЕРАТИВ «АРЫСКАЛИНБИЕ»

Деревенские продукты
100% натуральный состав

СЧАСТЛИВЫЙ ЧАС
скидка 10% после 20.00

Рыболовские сыры, масло	Деревенское мясо	Башкирские деликатесы	Хлебцы
Традиционные супы	Соленья, квас	Домашнее варенье	Свежая выпечка
Горные травы	Башкирский мед	Отборный чай	Ягоды

КООПЕРАТИВТАР ЕТЕШТЕРГЭН ПРОДУКЦИЯ

Добро пожаловать в мир
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ

ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КООПЕРАЦИИ!

Наша помощь-Ваш успех!

Центр сельскохозяйственного консультирования

Республики Башкортостан

8(347)273-15-10

